

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 384 din 12.05.2021

Dosar nr.: 679/2020

Petiția nr.: 5942/28.09.2020

Petent:

Reclamată: Asociația de Proprietari Aleea Fuiorului nr. 1, sector 3

Obiect: presupus refuz de construire a unei rampe destinate utilizării persoanelor cu dizabilități

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Asociația de Proprietari Aleea Fuiorului nr. 1, sector 3 – domnului – Aleea Fuiorului
nr. 1, Bloc H 25, sc. 3, ap. 48, sector 3, București

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 5942/13.10.2020 și 6326/13.10.2020, din cauza contextului epidemiologic și a stării de urgență instituită, a solicitat acordul soluționării în lipsă, fără audierea părților, și depunerea unui punct de vedere în temeiul principiului inversării sarcinii probei.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul, persoană cu handicap mediu, conform certificatului de încadrare în grad handicap atașat la petiție, sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării pentru a reclama faptul că asociația de proprietari de domiciliu nu-i aprobă construirea unei rampe care ar facilita utilizarea unui cărucior electric.

6. Petentul precizează că locuiește la parterul blocului și că a formulat o serie de solicitări pentru rezolvarea problemei sale la primăria sectorului dar că a primit un răspuns nesatisfăcător, fiind notificat că asociația de proprietari nu poate fi obligată să realizeze această construcție.

7. Petentul atașează documentele care atestă comunicarea dintre asociația de proprietari reclamată și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 3 prin care i se solicită petentului punerea la dispoziție a certificatului de încadrare

în grad handicap (pe care, în conformitate cu HG 927/2016, pe respectivele certificate nu se mai specifică codul de boală și tipul de handicap) și anumite documente care sunt necesare la realizarea unui program individual de reabilitare și integrare socială, de către asociația de proprietari împreună cu petentul, pentru identificarea acțiunilor și activităților pe care persoana cu handicap ar trebui să le efectueze.

8. Față de această corespondență, asociația reclamată i-a solicitat petentului o copie a certificatului de încadrare în grad handicap din care să rezulte existența dizabilității locomotorie.

Susținerile reclamatei

9. Reclamata, prin notele scrise depuse la dosar, susține că petentul a făcut mai multe cereri către Asociație pentru construirea unei rampe de acces pentru persoanele cu handicap. În conformitate cu anexa a 2-a a certificatului de handicap al acestuia, reiese că petentul are un handicap mediu, iar în urma anchetei sociale a rezultat că este persoană semiautonomă și care se deplasează cu un baston. Documentul la care face referire reclamatul este atașat la punctul de vedere.

10. Reclamata precizează că petentul a avut un triciclu cu dimensiuni mai mari în comparație cu dimensiunile unui fotoliu rulant, specific persoanelor cu handicap, triciclu pe care dorește să-l bage în casă. La scara blocului la care domiciliază petentul există deja o rampă pe care acesta a construit-o singur, fără acordul nimănui și față de care nici asociația de proprietari și niciun proprietar de la scara respectivă nu i-au făcut niciodată vreo reclamație, notificare etc.

11. Actualele solicitări ale petentului au început când acesta și-a schimbat triciclu anterior cu un altul, mai mare ca primul, cu care poate urca pe rampa deja existentă.

12. Reclamata subliniază faptul că disensiunea iscată este în baza unui triciclu electric și nu față de utilizarea unui fotoliu rulant.

13. Reclamata precizează că a încercat să ajute petentul, o persoană în vârstă, i-a prezentat condițiile legale pentru modificare elementelor constructive, prevăzute în Legea 196/2018, în răspunsul din 23 octombrie 2019 (trimis prin Poșta Română, scrisoare recomandată cu confirmare de primire, conform facturii DIV26184/23.10.2019). Acesta nu a prezentat niciodată tabelul cu acordul a două treimi din numărul proprietarilor membri ai asociației de proprietari și nici tabelul cu acordul tuturor proprietarilor direct afectați, așa cum este menționat în art. 39 al legii 196/2018.

14. Astfel, reclamata consideră important de avut în vedere că, în conformitate cu art. 102 alin. 1 lit. i și art 102 alin. 2 lit. d din aceeași Lege nr. 196/2018, modificarea aspectului proprietății comune de către proprietari, precum și a elementelor constructive ale condominiului fără respectarea prevederilor prezentei legi constituie contravenție și se amendează cu sume între 5.000 și 10.000 lei.

15. În aceste condiții, fără îndeplinirea condițiilor legale specificate în art. 39 din Legea nr. 195/2018, asociația reclamată nu s-a putut implica în niciun demers de construire a unei noi rampe dar nici nu i-a solicitat petentului să demonteze rampa pe care a construit-o fără nicio aprobare și pe care o folosește.

16. Din construcție, lățimea spațiului de acces în oricare dintre scările blocului asociației de proprietari reclamate este de sub 2 metri (aproximativ 1,95 m), iar conform art. 110 alin. 1 din Normele Generale de apărare împotriva incendiilor, din 28.02.2007: "Este

interzisă blocarea căilor de acces, de evacuare și de intervenție cu materiale care reduc lățimea sau înălțimea liberă de circulație stabilită ori care prezintă pericol de incendiu sau explozie, precum și efectuarea unor modificări la acestea, prin care se înrăutățește situația inițială."

17. Conform normativului privind adaptarea clădirilor civile și spațiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu handicap, indicativ NP 051-2012-Revizuire NP 051/2000, Art. V.5.3 alineatul 2, lățimea minimă a rampei trebuie să fie de 1,20 m.

18. Astfel, reclamata precizează că ar rămâne doar un spațiu de 75 de cm pentru accesul tuturor celorlalți locatari mai tineri sau mai în vârstă, persoane mai slabe sau mai corpulente, cu bagaje, genți, cumpărături, cărucioare pentru copii etc. De asemenea, ar rămâne un spațiu insuficient pentru ca un eventual vecin aflat în nevoie, să poată fi transportat cu targa. Totodată, pe site-ul <https://isubif.ro/local/intrebari-frecvente/> este publicat următorul paragraf: "Ce obligații au locatarii unui bloc de locuințe privind asigurarea evacuării în caz de incendiu? Căile de evacuare se păstrează libere și în stare de utilizare la parametrii la care au fost proiectate și realizate. Totodată, se interzice blocarea căilor de acces, de evacuare și de intervenție cu materiale care reduc lățimea și înălțimea liberă de circulație stabilită. Prin urmare, nu se permite depozitarea pe căile de evacuare a obiectelor care diminuează gabaritul acestor sau care pot afecta evacuarea (de exemplu: biciclete, cărucioare, mobilă, frigidere, ghivece de flori etc.)"

19. De asemenea, reclamata precizează că decizia civilă (definitivă) a Curții de Apel București, nr. 4123 din 5 iulie 2018 reține (printre alte aspecte) următoarele:

20. "... s-a procedat la verificarea respectării prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și a Ordinului 189/12.03.2013 al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice aprobarea Normativului... adaptarea clădirilor civile și spațiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu handicap, indicativ NPObl-2012, referitoare la asigurarea accesului neîngrădit al persoanelor cu handicap la mediu fizic, internațional și comunicațional."

21. "... Curtea, observă că nici Legea nr. 448/2006 și nici Legea nr. 230/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari, nu conține nicio obligație în sarcina unei asociații private de proprietari cu privire la construirea unei rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități. Totodată, clădirea în care locuiesc membrii acestei asociații nu constituie o clădire de utilitate publică, așa cum a considerat greșit recurenta-pârâtă, noțiune care este definită expres prin art. 5 alin. 1 pct. 13 din Legea 448/2007 după cum urmează: "clădirile aparținând instituțiilor publice și private care oferă populației diferite tipuri de servicii"

22. Reclamata mai precizează față de conținutul deciziei menționate mai sus că, la acel moment, era în vigoare Legea nr. 230/2007, dar nici noua lege, Legea nr. 196/2018 nu prevede vreo obligație pentru asociațiile de proprietari în același sens.

23. În final, reclamata conchide că Asociația și reprezentanții acesteia nu au discriminat în niciun fel petentul, din contră, a depus toate eforturile pentru a găsi o soluție legală, favorabilă, la problemele acestuia, contactând în aceste sens autoritățile competente.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil

Constituția României:

Articolul 50:

24. Persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor.

Legea 448/2006:

25. Art. 2: Persoanele cu handicap sunt acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale.

26. **Art. 62. - (1)** Clădirile de utilitate publică, căile de acces, clădirile de locuit construite din fonduri publice, mijloacele de transport în comun și stațiile acestora, taxiurile, vagoanele de transport feroviar pentru călători și persoanele principalelor stații, spațiile de parcare, străzile și drumurile publice, telefoanele publice, mediul informațional și comunicațional vor fi adaptate conform prevederilor legale în domeniu, astfel încât să permită accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap.

27. **(2)** Clădirile de patrimoniu și cele istorice se vor adapta, cu respectarea caracteristicilor arhitectonice, conform prevederilor legale în domeniu.

28. **(3)** Costurile lucrărilor necesare pentru realizarea adaptărilor prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#) se suportă din bugetele autorităților administrației publice centrale sau locale și din sursele proprii ale persoanelor juridice cu capital privat, după caz.

29. **(4)** Autoritățile administrației publice locale au obligația să includă reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale ale persoanelor cu handicap în comisiile de recepție a lucrărilor de construcție ori de adaptare a obiectivelor prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#).

30. **Art. 63. - (1)** Autoritățile prevăzute de lege au obligația să elibereze autorizația de construcție pentru clădirile de utilitate publică numai în condițiile respectării prevederilor legale în domeniu, astfel încât să fie permis accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap.

31. **(2)** Prevederile [alin. \(1\)](#) se aplică și pentru clădirile de locuit care se construiesc ori pentru care se realizează lucrări de consolidare, de reabilitare, de extindere și/sau de modernizare, cu finanțare din fonduri publice.

32. **(3)** Adaptarea accesului în clădirile aflate în patrimoniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale se face și în condițiile când nu se realizează lucrările prevăzute la [alin. \(2\)](#), la solicitarea persoanelor cu handicap grav, locatari ai acestora.

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare republicată:

33. Art. 1 alin (2): Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: drepturile civile, în special: **(i)** dreptul la libera circulație și la alegerea reședinței; **f)** dreptul de acces la

toate locurile și serviciile destinate folosinței publice. **(3)** Exercițarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.

34. Pe fond, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000.

35. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

36. Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

37. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie corelat cu apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis.

38. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai în baza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

39. În speța de față, Colegiul director constată că petentul reclamă faptul că este

discriminat de asociația de proprietari întrucât, fiind o persoană cu handicap, nu beneficiază de o rampă de acces în blocul de locuințe în care domiciliază.

40. Colegiul director constată că petentul este o persoană cu handicap, în baza certificatului de încadrare în grad handicap mediu pe care îl deține și a rapoartelor de specialitate care atestă faptul că este o persoană semiautonomă, deplasându-se cu ajutorul unui baston.

41. Colegiul director, pe baza susținerilor părților, constată că petentul, deși nu este dependent de utilizarea unui fotoliu rulant, și-a construit o rampă de acces neomologată, fără autorizație sau aprobarea asociației, membrilor asociației de proprietari sau a unei instituții abilitate. Rampa pe care acesta o dorește instalată de către asociația de proprietari reclamată este pentru utilizarea unui triciclu de dimensiuni mai mari ca cele ale unui fotoliu rulant. Astfel, Colegiul director, în raport cu înscrisurile la dosar, ia act că rampa solicitată de petent nu poate fi construită, față de normativul privind adaptarea clădirilor civile și spațiului urban

42. În raport de susținerile părților și înscrisurile depuse la dosar de către părți, Colegiul director constată că nu se întrunesc condițiile necesare pentru a ne afla în situația unei fapte de discriminare, așa cum este prevăzută de prevederile O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Colegiul director constată că petentul nu se află într-o situație comparabilă cu persoanele care au un grad de handicap accentuat sau cu asistent personal, utilizator de fotoliu rulant, pentru care este necesară accesibilizarea intrării în locuință.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Nu sunt situații comparabile.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 12.05.2021 au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia (online) – Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru, LAZĂR Maria – Membru (online) , MOȚA Maria (online) – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina (online) - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

Data redactării: 20.05.2021, M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

